

PWYLLGOR

PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

DYDDIAD

13 TACHWEDD 2025

TEITL

GWEITHREDU PENDERFYNIADAU Y PWYLLGOR

PWRPAS YR ADRODDIAD

CYFLWYNO DIWEDDARIAD AR WEITHREDU PENDERFYNIADAU
BLAENOROL Y PWYLLGOR

AWDUR

DEWI MORGAN, PENNAETH CYLLID

GWEITHREDIAD

ER GWYBODAETH

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw rhoi amlinelliad o sut mae adrannau'r Cyngor wedi ymateb i benderfyniadau'r Pwyllgor Llywodraeth ac Archwilio, fel bod modd i'r aelodau gael sicrwydd fod eu penderfyniadau yn cael sylw.
- 1.2 Mae hyn yn cyfrannu at roi sicrwydd i'r aelodau fod trefniadau llywodraethu'r Cyngor yn gweithredu'n effeithiol.
- 1.3 Mae'r eitem hon yn gyfle i holl aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried y penderfyniadau a wnaed. Lle mae'r gweithrediad wedi ei gwblhau, neu lle nad oedd gweithrediad pellach yn angenrheidiol, mae'r llinell yn cael ei dynnu o'r tabl ar ôl i'r Pwyllgor ystyried y mater.

2. PENDERFYNIADAU ERS SEFYDLU'R CYNGOR NEWYDD (MAI 2022)

Cyfarfod 5 Medi 2024

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
GWEITHREDU PENDERFYNIADAU'R CYNGOR	Derbyn cynnwys yr adroddiad. Nodyn: Ychwanegu i'r daflen penderfyniad: <ul style="list-style-type: none">Bod angen cynnal sesiwn gwybodaeth ar y maes digartrefedd i aelodau'r Pwyllgor ddeall y maes yn well ac i ddeall y rhesymau pam fod costau yn y maes mor uchel	Dim sesiwn wedi ei drefnu hyd yma - angen cadarnhau cynnwys y sesiwn er mwyn i swyddogion o'r Adran Tai ac Eiddo baratoi'n addas.
ADRODDIAD PERFFORMIAD BLYNYDDOL A HUNANASESIAD (drafft) CYNGOR GWYNEDD 2023/24	Derbyn yr Adroddiad Perfformiad Blynyddol a'r Hunanasesiad Drafft 2023/24. Nodyn: <ol style="list-style-type: none">Angen ystyried trefniadau ymgynghori priodol i'r dyfodol i sicrhau mewnbwn trigolion Gwynedd yn y brosesAngen cynnwys y Pwyllgor yn gynharach yn y broses – awgrym i gynnal gweithdy gyda'r Aelodau fel bod y Pwyllgor yn cael mewnbwn a gwell cyfle i gynnig argymhellion	Cyflwynwyd yr adroddiad ym mhwyllgor Hydref 2025. Mae camau dilynol sy'n deillio o'r pwyllgor yma yn y rhan perthnasol o'r adroddiad isod.

	Prosiectau Gwynedd Yfory <ul style="list-style-type: none"> • Moderneiddio Adeiladau ac Amgylchedd Dysgu - ychwanegu bod arolygiad RAC wedi ei gynnal • Hyrwyddo Llesiant Plant a Phobl Ifanc - ychwanegu bod cynlluniau / ymgyrchoedd yn eu lle gan yr Adran Addysg i wella presenoldeb disgyblion • Ymestyn Cyfleoedd Chwarae a Chymdeithasu – ychwanegu cefnogaeth ariannol ychwanegol gan y Cyngor i Ganolfannau Byw'n Iach – hyn wedi bod yn benderfyniad positif 	
--	---	--

Cyfarfod 10 Hydref 2024

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
ARCHWILIO CYMRU: GOFAL BRYS AC ARGYFWNG: 'LLIF ALLAN O'R YSBYTY – RHANBARTH GOGLEDD CYMRU'	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn cynnwys yr adroddiad • Cyflwyno diweddariad ar yr argymhellion ymhen 12 mis 	Disgwyllir diweddariad amserol.

Cyfarfod 16 Ionawr 2025

ADRODDIADAU ARCHWILIO CYMRU	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad Cenedlaethol a Lleol • Derbyn ymateb y Cyngor i'r argymhellion <p>Nodyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yn dilyn derbyn cefnogaeth a chanllawiau CIPFA, Rhaglen Waith yr ymateb i'w chyflwyno i'r Pwyllgor erbyn Mawrth 2026 • Adroddiadau Perfformiad fydd yn cael eu cyflwyno i Bwyllgorau Craffu i arddangos bod y gofynion statudol yn cael eu cyfarch 	Disgwyllir i'r pwyntiau gweithredu yma gael eu cwblhau yn amserol. <p>O ran adroddiad CIPFA - Mae'r adroddiad drafft wedi cael ei dderbyn gan CIPFA ac yn y broses o gael ei derfynu. Bydd amserlen gweithredu yn cael ei addasu i adlewyrchu hynny.</p>
--------------------------------	---	--

Cyfarfod 6 Chwefror 2025

ADRODDIAD ARCHWILIAD ARBENNIG – GOFAL CARTREF	<ul style="list-style-type: none">• Derbyn a nodi'r cynnydd i ganfyddiadau arolwg Archwilio Mewnol a'r drefniadau Gofal Cartref y Cyngor• Croesawu'r Rhaglen Waith drylwyr sydd mewn lle i wella'r ddarpariaeth• Bod angen diweddariad pellach ymhen 12 mis ar gynnydd a llwyddiant y rhaglen waith	Disgwylir i'r pwynt gweithredu perthnasol gael ei gwblhau yn amserol.
--	---	--

Cyfarfod 22 Mai 2025

HUNANASESIAD CYNGOR GWYNEDD	<ul style="list-style-type: none">• Derbyn adroddiad drafft 2024 /25 o HUNANASESIAD CYNGOR GWYNEDD Sylwadau:• Cynllun Penrhos - angen pwyslais ar ddatblygiad gwasanaethau gofal ym Mhenrhos ac nid tai yn unig• Strategaeth Llifogydd – ystyriaeth i'r brif ffordd A499• Effeithiau Erthygl 4• Dyfodol Cynllun ARFOR – sicrwydd parhad i'r Cynllun• Trefniadau Diogelu Ysgolion – angen sylw pellach	Cyflwynwyd yr adroddiad ym mhwyllgor Hydref 2025. Mae camau dilynol sy'n deillio o'r pwyllgor yma yn y rhan perthnasol o'r adroddiad isod.
--------------------------------	--	---

Cyfarfod 11 Medi 2025

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL CYNGOR GWYNEDD AR GYFER 2024 / 25	<ul style="list-style-type: none">• Derbyn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol (drafft)• Derbyn Cynllun Gweithredu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (drafft)• Cymeradwyo'r Datganiad, ac argymhell fod Arweinydd y Cyngor a'r Prif Weithredwr yn ei arwyddo <p>Nodyn:</p> <ul style="list-style-type: none">• Cywiro sgôr cyfredol Risg Cyllid o 20 i 15 yn yr adroddiad Cymraeg, pwynt 4.2• Bod cyd-destun risg 'diwylliant' yn cyfeirio at egwyddorion sylfaenol Ffordd Gwynedd• Cais am fwy o wybodaeth i sicrhau bod trefniadau mewn lle i wella gwasanaethau• Cais i'r adroddiad Cyfraddau Casglu Treth Cyngor amlygu premiwm tai	Bydd y sgoriau risg llywodraethu yn cael eu hadolygu'n rheolaidd ac yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor. Bydd hyn yn cynnwys gwybodaeth am ddatblygiadau o fewn yr adrannau. Mae'r adroddiad ar Gyfraddau Casglu Treth Cyngor ar y blaenraglen i'w gyflwyno i'r Pwyllgor ar 13 Tachwedd.
--	--	---

ADOLYGIAD O'R CYNLLUN DIRPRWYO	<ul style="list-style-type: none"> Derbyn yr adroddiad yn cefnogi diwygiadau arfaethedig i'r Cynllun Dirprwyo i Swyddogion ynglŷn a chaffael gwaredu eiddo ac argymell i'r Cyngor Llawn i gymeradwyo'r newidiadau. 	Yr eitem wedi ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn ar 2 Hydref 2025. Dim gweithrediad pellach.
--------------------------------	---	--

Cyfarfod 9 Hydref 2025

CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG	<ul style="list-style-type: none"> Derbyn y wybodaeth gan nodi'r sefyllfa a'r risgiau perthnasol yng nghyswllt sefyllfa ariannol y Cyngor <p>Nodyn: Paragraff 2.10 o'r Cynllun. Cais i rannu gwybodaeth / ffigyrau gostyngiad poblogaeth y Sir</p>	Mae ffigyrau poblogaeth siroedd a ddefnyddiwyd ar gyfer y setliad yn ymddangos yn yr Atodiad.
TROSOLWG ARBEDION: ADRODDIAD CYNNYDD AR WIREDDU CYNLLUNIAU ARBEDION	<ul style="list-style-type: none"> Derbyn yr adroddiad Nodi'r cynnydd tuag at wireddu cynlluniau arbedion 2025/26 a blynyddoedd blaenorol 	Dim Gweithrediad Pellach.
ARGYMHELLION A CHYNIGION GWELLA ADRODDIADAU ARCHWILIO ALLANOL	<ul style="list-style-type: none"> Derbyn yr adroddiad <p>Nodyn: Derbyn adroddiad cynnydd o'r Archwiliad 'Llif allan o'r Ysbyty' , Gwanwyn 2026</p>	Disgwylir i'r pwynt yma gael ei weithredu yn amserol.
DIWEDDARIAD CHWARTEROL RHEOLAETH TRYSORLYS	<ul style="list-style-type: none"> Derbyn yr adroddiad er gwybodaeth 	Dim Gweithrediad Pellach.
CYNNYRCH ARCHWILIO MEWNOL	<ul style="list-style-type: none"> Derbyn yr adroddiad Cefnogi gweithrediadau sydd eisoes wedi eu cytuno gyda'r gwasanaethau perthnasol <p>Nodyn: Cais i ail ystyried gwell telerau ar gyfer denu mwy o weithwyr i'r maes Gofal</p> <p>Creu llwybr cyfathrebu ac ystyried modd o rannu canfyddiadau archwiliadau mewnol mewn Cartrefi Gofal gydag Arolygaeth Gofal Cymru</p>	<p>Mae telerau gwaith a hyfforddiant gweithwyr gofal yn cael sylw. Mae hwn yn rhan o gynlluniau hirdymor y Cyngor a bydd barn y Pwyllgor yn cael ei gyfleu i'r Adran fel rhan o'r prosiect yma.</p> <p>Mae cyfathrebu canlyniadau Archwilio Mewnol gyda'r Arolygaeth yn derbyn ystyriaeth fewnol.</p>
CYNLLUN ARCHWILIO MEWNOL 2025/26	<ul style="list-style-type: none"> Derbyn cynnwys yr adroddiad a'r cynnydd yn erbyn Cynllun Archwilio 2025/26 	Dim Gweithrediad Pellach.

RHAGLEN GYFALAF 2025/26 – ADOLYGIAD DIWEDD AWST 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad a chytuno ar yr argymhellion i'r Cabinet eu hystyried 	Dim Gweithrediad Pellach.
ADRODDIAD PERFFORMIAD BLYNYDDOL A HUNANASESIAD CYNGOR GWYNEDD 2024/25	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad drafft <p>Nodyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I ystyried effaith gostyngiad mewn niferoedd pobl ifanc a chynnydd ym mhoblogaeth hŷn y Sir ar wasanaethau'r Cyngor • Cyfeirio at waith sydd yn cael ei wneud i gynyddu ymatebion arolwg staff • Cynnwys esiamplau a thystiolaeth i roi sylwedd i rai brawddegau yn yr adroddiad 	Mae sylw wedi ei roi i'r sylwadau o fewn y fersiwn ddrafft o'r Hunanasesiad fydd yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ar 11 Tachwedd 2025 ac i'r Cyngor Llawn ar gyfer ei gymeradwyo ar 4 Rhagfyr 2025.
BLAEN RAGLEN Y PWYLLGOR	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn y rhaglen waith ar gyfer Tachwedd 2025 – Hydref 2026 • Cais am ddiweddariad o waith yn Adran Gyllid ar lunio polisi eithriadau i'r premiwm ar y dreth gyngor yn achos busnesau llety hunan ddarpar sy'n methu cyrraedd y trothwy gosod 182 diwrnod. <p>Nodyn: Dileu eitem Argymhellion a Chynigion Gwella Adroddiadau Archwilio Allanol mis Tachwedd gan ei fod wedi ei drafod Hydref 2025</p>	Mae adroddiad Polisi Lleihau Treth Cyngor yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ar 11 Tachwedd 2025.

3. ARGYMHELLIAD

3.1 Gofynnir i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried cynnwys y tablau uchod a chynnig unrhyw sylwadau.

Atodiad: Poblogaeth Siroedd a ddefnyddiwyd ar gyfer y Setliad

Awdurdod Unedol	Poblogaeth, bob oed 2021-22	Poblogaeth, bob oed 2022-23	Poblogaeth, bob oed 2023-24	Poblogaeth, bob oed 2024-25	Poblogaeth, bob oed 2025-26	Poblogaeth, bob oed 2021-22	Poblogaeth, bob oed 2022-23	Poblogaeth, bob oed 2023-24	Poblogaeth, bob oed 2024-25	Poblogaeth, bob oed 2025-26
Ynys Môn	69,879	69,864	69,358	69,049	69,291	2.21%	2.20%	2.21%	2.20%	2.19%
Gwynedd	124,936	125,220	121,468	117,591	119,173	3.95%	3.95%	3.86%	3.75%	3.77%
Conwy	118,001	118,320	116,683	114,290	114,410	3.73%	3.73%	3.71%	3.65%	3.62%
Sir Ddinbych	95,836	96,021	96,007	96,558	97,156	3.03%	3.03%	3.05%	3.08%	3.07%
Sir y Fflint	156,862	157,264	156,296	155,319	155,812	4.96%	4.96%	4.97%	4.96%	4.92%
Wrecsam	136,642	136,535	135,767	135,394	136,149	4.32%	4.31%	4.32%	4.32%	4.30%
Powys	132,475	132,538	132,885	133,891	134,439	4.19%	4.18%	4.23%	4.28%	4.25%
Ceredigion	71,491	71,151	71,188	71,610	73,050	2.26%	2.24%	2.26%	2.29%	2.31%
Sir Benfro	125,989	126,301	124,973	124,367	125,006	3.98%	3.98%	3.98%	3.97%	3.95%
Sir Gaerfyrddin	189,021	189,525	188,958	189,117	190,083	5.98%	5.98%	6.01%	6.04%	6.01%
Abertawe	248,586	249,275	244,252	241,282	246,742	7.86%	7.86%	7.77%	7.70%	7.80%
Castell-nedd Port Talbot	144,003	144,447	143,592	142,158	142,898	4.55%	4.56%	4.57%	4.54%	4.52%
Pen-y-bont ar Ogwr	147,165	147,892	147,031	146,136	146,743	4.65%	4.66%	4.68%	4.67%	4.64%
Bro Morgannwg	134,749	135,617	134,192	133,492	134,733	4.26%	4.28%	4.27%	4.26%	4.26%
Rhondda Cynon Taf	242,158	242,784	240,528	239,018	241,178	7.66%	7.66%	7.65%	7.63%	7.62%
Merthyr Tudful	60,751	60,919	59,963	58,883	58,593	1.92%	1.92%	1.91%	1.88%	1.85%
Caerffili	181,846	182,060	179,096	176,130	176,437	5.75%	5.74%	5.70%	5.62%	5.58%
Blaenau Gwent	69,583	69,548	68,204	67,014	67,356	2.20%	2.19%	2.17%	2.14%	2.13%
Torfaen	93,856	94,111	93,314	92,860	93,419	2.97%	2.97%	2.97%	2.97%	2.95%
Sir Fynwy	95,134	95,489	94,393	93,886	94,572	3.01%	3.01%	3.00%	3.00%	2.99%
Casnewydd	156,972	158,154	159,446	161,506	163,628	4.96%	4.99%	5.07%	5.16%	5.17%
Caerdydd	367,190	368,090	365,711	372,089	383,536	11.61%	11.61%	11.63%	11.88%	12.12%
Cymru	3,163,125	3,171,125	3,143,305	3,131,640	3,164,404	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%